སློབ་ཚན་ལྔ་པ། ཇ་འཐུང་གར་འགྲོ་བ།
Lesson 5 Going for a Cup of Tea

Objectives

1) You will be able to have a simple "tea-chat" conversation, accepting and/or refusing tea while talking about your larger family situation.

2) You will know the concept behind conjugation by exploring the "auxiliaries" and how they relate to "བདག་ and གཞན་" & "to be" and "to have" in the three times. Furthermore, you will get familiar with the peculiar Tibetan conjugation notions, such as volition of verbs, ཟ་དད་པ་ and ཟ་མི་དད་པ་, the use of an "agentive particle," etc.

3) You will enjoy the "games" which are played in the context of tea-chats by knowing, happily participating and appreciating them as a cultural expression.

DID YOU KNOW THAT...?!

ཇ་མང་པོ་འཐུངས་ན་ཨ་མཆོག་སྐམ་གྱི་རེད།

… if you drink too much
tea, your ears will dry out!

This traditional saying is a
skilful means – or a little white lie – of mothers in the past.
They would say this to their kids so that
they would not want to drink too much tea,
since its ingredients, tea, butter, milk, etc. were expensive.

གཡག་གི་ཕྱུར་

…that yak cheese does not exist?
"Yak" is the male animal and the milk for the cheese, therefore, comes from the female
animal, which is the འབྲི་.

གླེང་མོལ། Dialogue

ལྷ་བ། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལི་ཧྲི་ལགས། ཡར་ཕེབས།

ལི་ཧྲི། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལྷ་བ་ལགས། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

ལྷ་བ། ལི་ཧྲི་ལགས། གསོལ་ཇ་གང་མཆོད།

ལི་ཧྲི། ལགས་མེད། ཐུགས་ཆེ་གནང་། ཇ་འཐུང་གི་མེད།

ལྷ་བ། མཆོད། མཆོད། བོད་ཇ་གང་མཆོད། གསོལ་ཇ་མཉེས་པོ་ཡོད་རེད་ད།

ལི་ཧྲི། ལགས་མིན། དངོས་གནས་མིན། ད་གིན་འཐུངས་ཚར།

ལྷ་བ། ག་ལ་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གསོལ་ཇ་གང་མཆོད་དགོས་རེད།
ག་རེ་མཆོད་ག གསོལ་ཇ་མངར་མོ་མཆོད་ག ཡང་ན་བོད་ཇ་མཆོད་ག

ལི་ཧྲི། ཐུགས་ཆེ་གནང་། ཇ་ག་རེ་བྱུང་ནའི་འགྲིག་གི་རེད།

ལྷ་བ། ལགས་སོ། ཁྱེད་རང་ལ་བོད་ཇ་གང་ཞུ་གི་ཡིན་ད། ཁོང་ངའི་ཨ་མ་ལགས་རེད། ཁོང་གི་མཚན་ལ་སྒྲོལ་མ་ཞུ་གི་ཡོད་རེད།
གསོལ་ཇ་འདི་ངའི་ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་བཟོས་གནང་བ་རེད། མཉེས་པོ་འདུག་གས།

ལི་ཧྲི། ཞིམ་པོ་ཞེ་པོ་ཅིག་(ཞིག)འདུག ཐུགས་(རྗེ་)ཆེ་གནང་། ཨ་མ་ལགས་ཀྱི་ཕ་ཡུལ་ག་ནས་རེད།

ལྷ་བ། ངའི་ཨ་མ་ལགས་ཀྱི་ཕ་ཡུལ་ལྷ་ས་རེད། ཁོང་ངའི་པ་ལགས་རེད། ཁོང་གི་མཚན་ལ་དོན་གྲུབ་ཞུ་གི་ཡོད་རེད། ཁོང་ཁམས་ནས་རེད།

ལ་ཧྲི། ཁྱེད་རང་གི་པཱ་ལགས་དང་ཨ་མ་ལགས་ལ་པུ་གུ་(ཕྲུ་གུ་) ཁྱེད་རང་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད་པས།

ལྷ་བ། ངའི་པཱ་ལགས་དང་ཨ་མ་ལགས་ལ་ད་དུང་བུ་མོ་གཅིག་ཡོད་རེད། ཁོང་ངའི་གཅུང་མོ་རེད། ཁོང་རྒྱ་གར་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོདརེད།

ལ་ཧྲི། ཨ་ལས། དེ་ཡག་པོ་ཞེ་དྲགས་རེད།

ལྷ་བ། ཨ་ནེ་ཁྱེད་རང་ལ་ཕ་མ་གཅིག་པའི་སྤུན་ཀྱག་ག་ཚོད་ཡོད།

ལི་ཧྲི། ང་ལ་ཨ་ཅག་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། ང་གཉིས་འཆམ་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་རེད། ཁྱེད་རང་གི་སྤུན་ཀྱག་གཞན་དག་ཨ་ཞང་དང་ཨ་ནེ་ཚང་མ་བོད་
ལ་ཡོད་རེད་པས།

ལྷ་བ། ཁོང་ཚམ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་བོད་ལ་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའི་སྤུ་མོ་གཅིག་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་རེད། ཁོང་ཕ་གིར་(ཕ་གི་ལ་)ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

ལི་ཧྲི། ཨ་ནེ་ཁྱེད་རང་ལ་བཟའ་ཟླ་མེད་པས།

ལྷ་བ། ང་ལ་སྐྱེ་དམན་མེད། བྱས་ཙང་ཁྱེད་རང་གི་གྲོགས་མོ་གཅིག་ང་ལ་སྤྲད་ན་འགྲིག་གི་རེད་པ།

ལི་ཧྲི། སེམས་ཁྲལ་མ་བྱེད། དེ་ད་འགྲིག་གི་རེད། ང་ལ་གྲོགས་མོ་མཛེས་མ་མང་པོ་ཡོད། ཡིན་ནའི་ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་རེད།

ལྷ་བ། ག་ལ་ཡོད་མ་རེད། ངས་རྩེད་མོ་བརྩེས་པ་ཡིན།

༡། གླེང་མོལ་དེ་ཐེངས་མ་ཁ་ཤས་ཀློག་རོགས་གནང་།
1. Read the dialogue several times.

༢། འོག་གི་ཚིག་གྲུབ་དེ་ཚོ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ནས་ནོར་བཅོས་གནང་ཐུབ་ན་གནང་རོགས་གནང་།
2. Decide whether the sentences below are true or not - if you can, correct them.

༡། ལི་ཧྲི་ལགས་ལྷ་བ་ལགས་ཀྱི་ནང་ལ་ཡོད་རེད།
༢། ལྷ་བ་ལགས་བོད་པ་མ་རེད།
༣། ལི་ཧྲི་ལགས་ཀྱིས་ཇ་བཏུངས་ཚར་བ་རེད།
༤། ལྷ་བ་ལགས་ཀྱིས་ལི་ཧྲི་ལགས་ལ་ཇ་མངར་མོ་བླུག་གི་ཡོད་རེད།
༥། ལྷ་བ་ལགས་ཀྱི་པཱ་ལགས་དང་ཨ་མ་ལགས་ལ་པུ་གུ་མང་པོ་ཡོད་རེད།
༦། ལྷ་བ་ལགས་ཀྱི་ཨ་ཕྱུག་རྒྱ་གར་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད།
༧། ལི་ཧྲི་ལགས་མོ་རང་གི་ཨ་ལྕག་ལ་དགའ་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་རེད།

༨། ཟླ་བ་ལགས་ཀྱི་སྤུན་ཀྱག་མང་ཆེ་བ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་རེད།
༩། ཟླ་བ་ལགས་ཆང་ས་བརྒྱབ་ཚར་བ་རེད།
༡༠། ལི་ཧི་ལགས་དང་ཟླ་བ་ལགས་རྩེད་མོ་རྩེ་གི་ཡོད་རེད།

༣། ཟླ་བ་དང་ལི་ཧི་ཡིན་མདོག་བྱས་ནས་གླེང་མོལ་དེ་གནང་རོགས་གནང་།
3. Pretend to be Dawa and Lihi and act out the dialogue.

༤། འོག་གི་དྲི་བ་ལ་ལན་མདོར་བསྡུས་གཅིག་བརྒྱབ་རོགས་གནང་།
4. Give a short answer to the questions below.

༡། ལི་ཧི་ལགས་སུའི་ནང་ལ་ཡོད་རེད།
༢། ལི་ཧི་ལགས་ཀྱིས་བོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རེད་པས།
༣། ལི་ཧི་ལགས་གསོལ་ཇ་ག་རེ་མཆོད་ཀྱི་ཡོད་རེད།
༤། བོད་ཇ་དེ་སུས་བཟོས་པ་རེད།
༥། ཟླ་བའི་ཨ་མ་ལགས་ཀྱི་མཚན་དེ་ལྷ་མོ་གཅིག་གི་མཚན་རེད་པས།
༦། ཟླ་བ་ལགས་ཀྱི་ཕ་མ་གཅིག་པའི་སྤུན་ཀྱག་ག་པར་ཡོད་རེད།
༧། ལི་ཧི་ལགས་ལ་ནང་མི་མང་པོ་ཡོད་རེད་པས།
༨། ཟླ་བའི་ཨ་མ་ལགས་ཀྱི་གཞུང་མོ་ག་པར་ཡོད་རེད།
༩། ཟླ་བ་ལགས་ལ་སྐྱེས་དམན་ཡོད་རེད་པས།
༡༠ ཟླ་བ་ལགས་ལ་དངོས་གནས་ལི་ཧི་ལགས་ཀྱི་གྲོགས་མོ་མཛེས་མ་གཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་པས།

༥། ཁྱེད་རང་གིས་གླེང་མོལ་ལ་ལྟ་གིན་ལྟ་གིན་བྱས་ནས་སོ་སོའི་སྐོར་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་རོགས་གནང་།
5. While looking at the dialogue, tell your own story.

ཀ་ གསོལ་ཇ་མཆོད།
ཁ་ ལགས་མིན།
ཐུགས་རྗེ་གནང་།
ང་ཇ་འཐུང་གི་མིན།
ང་ཇ་འཐུངས་ཚར།

ཀ་ མཆོད། མཆོད། བོད་ཇ་གང་མཆོད། མཉེས་པོ་ཡོད་རེད་ད།
ཁ་ ཐུགས་ཆེ་གནང་།
དངོས་གནས་མིན།
ང་ཇ་འཐུང་ཐུབ་ས་མ་རེད།
ཇ་མང་པོ་འཐུངས་ན་ཨ་མཆོག་སྐམ་གྱི་རེད་ད།

ཀ་ གསོལ་ཇ་མངར་མོ་མཆོད་ག། བོད་ཇ་མཆོད་ག།
ཁ་ ཇ་ག་རེ་བྱུང་ནའི་འགྲིག་གི་རེད།
ཁྱད་པར་མི་འདུག།
ཧ་མ་མ་མ་མ། དགོངས་དག། ཇ་ཐང་མེད་པས། ང་འོ་མ་འཐུང་གི་མེད།

ཀ་ ཇ་ཞིམ་པོ་འདུག་གས།
ཁ་ ཨོའོ། ཇ་ཞིམ་པོ་ཞེ་པོ་ཅིག་འདུག།
ཇ་དེ་ཞིམ་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག།
ཇ་དེ་ཞིམ་ཐག་ཆོད་འདུག།
ཇ་དེ་དངོས་གནས་ཞིམ་པོ་བཟོས་འདུག།
ཇ་དེ་ཧང་སང་ཡག་བཟོས་བཞག།
ང་ལ་བོད་ཇ་དེ་ཞིམ་ཤོས་རེད་བཞག།

གནམ་གཤིས་གྲང་ས་ལ་ལ་བོད་ཇ་དེ་ཞིམ་ཤོས་རེད་འདུག་ག

ཀ་ ཁྱེད་རང་གི་ཕྣ་ལགས་དང་ཨ་མ་ལགས་ལ་བུ་གུ་ཁྱེད་རང་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད་པས།
ཁ་ ཡོད་རེད། ཡོད་རེད།
ང་ལ་………………དང་………… (ཨ་ཅག་/ཅོ་ཅོ་/གཅུང་པོ/གཅུང་མོ་/འོག་མ་བུ་མོ/འོག་མ་བུ) (གཅིག་/གཉིས་/གསུམ་/མང་པོ་)ཡོད།

ཀ་ ཨ་ནི་ཁྱེད་རང་ལ་ཕ་མ་གཅིག་པའི་སྤུན་ཀྱག་ག་ཚོད་ཡོད།
ཁ་ ང་ལ་………………དང་………… (ཨ་ཅག་/ཅོ་ཅོ་/གཅུང་པོ/གཅུང་མོ་/འོག་མ་བུ་མོ/ འོག་མ་བུ) (གཅིག་/གཉིས་/གསུམ་/མང་པོ་)ཡོད།

ཀ་ ཁྱེད་རང་གི་སྤུན་ཀྱག་གཞན་དག་དེ་ཚོ་ཚང་མ……………………ཡོད་རེད་པས།
བོད་ལ་
རྒྱ་གར་ལ
བལ་ཡུལ་ལ་
ཨ་རི་ལ་
ཁྱེད་རང་གི་ལུང་པ་ལ་
ཕྱི་རྒྱལ་ལ་

ཁ་ ཁོང་ཚོ་མང་ཆེ་བ…………………ལ་ཡོད་རེད།
བོད་
ངའི་ལུང་པ་
ཕྱི་རྒྱལ་
རྒྱ་གར་

ཀ་ ཨ་ནི་ཁྱེད་རང་ལ་བཟའ་ཟླ་མེད་པས།
ཁ་ ལགས་མེད། ང་ལ་སྐྱེས་དམན་མེད།
ང་ལ་ཟླ་བོ་མེད།
ང་ཆང་ས་བརྒྱབ་མེད།
ང་གཅིག་པུ་ཡིན།
ང་ལ་རོགས་པ་མེད།
ངའི་ཁྱི་ག་དང་ང་གཉིས་ཁག་ཁག་ཆགས་སོང་།

ཡོད། ཡོད། ང་ལ་སྐྱེས་དམན་ཡོད།
ཁྱི་ག་ཡག་པོ་ཅིག་ཡོད།
ཁྱི་ག་གཉིས་ཡོད། :-)
ང་ཆང་ས་བརྒྱབས་ཚར་བ་ཡིན།

ཀ་ ཁྱེད་རང་གི་གྲོགས་མོ་གཅིག་ང་ལ་སྤྲད་ན་འགྲིག་གི་རེད་པས།
ཁ་ དེ་འགྲིག་གི་རེད།
འགྲིག་དང་འགྲིག
དེ་ཁོང་རང་ཚོ་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད་རེད།
དེ་ཁོང་རང་ཚོ་ལ་སྐད་ཆ་དྲིས་དང་།
དེ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་འགྲིག་གི་མ་རེད། ག་པར་ག་པར། :-)

Talking about family and cups of tea, you may need this:

Some Useful Numbers

གྲངས་གནས་གལ་ཆེན་ཁག་གཅིག

1 = གཅིག 2 = གཉིས། 3 = གསུམ། 4 = བཞི། 5 = ལྔ། 6 = དྲུག 7 = བདུན། 8 = བརྒྱད། 9 = དགུ། 10 **=** བཅུ 11 = བཅུ་གཅིག 12 = བཅུ་གཉིས།

15 = བཅོ་ལྔ། 18 = བཅོ་བརྒྱད།

20 = ཉི་ཤུ། 21 = ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག 22 = རྩ་གཉིས། 23 = རྩ་གསུམ།

30 = སུམ་ཅུ། 31= སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག 32 = སོ་གཉིས།
40 = བཞི་བཅུ། 41 = བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག 42 = ཞེ་གཉིས།
50 = ལྔ་བཅུ། 51= ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག 52 = ང་གཉིས། 53 = ང་གསུམ།
60 = དྲུག་ཅུ། 61= དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག 62 = རེ་གཉིས།
70 = བདུན་ཅུ། 71= བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག 72=དོན་གཉིས།
80 = བརྒྱད་ཅུ། 81= བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཅིག 82= གྱ་གཉིས།
90 = དགུ་བཅུ། 91= དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག 92 = གོ་གཉིས། 93 = གོ་གསུམ།
100 = བརྒྱ།
200 = ཉིས་བརྒྱ།
300 = སུམ་བརྒྱ།
1000 = གཅིག་སྟོང་།
2000 = ཉི་སྟོང་།
3000 = སུམ་སྟོང་།
10000 = ཁྲིག་ཁྲི།
20000 = ཉི་ཁྲི།
100000 = ཁྲིག་འབུམ།
200000 = ཉི་འབུམ།

ཇ་འཐུང་གར་འགྲོ་བ།

Going for a Cup of Tea

ཚིག་གསར་དང་།

གནས་ཚུལ་འཕར་མ་བཅས།

Vocabulary

With Supplementary Information

འཚམས་འདྲི།   **Greetings**

ཡར་ཕེབས། Please come in! (lit. come up!)
(**ཡར་** = up, upwards; **ཕེབས་** (H) = to come)

མིང་ཚིག། **Nouns**

བོད་པའི་ལུགས་སྲོལ། Tibetan tradition, Tibetan custom

ཇ། tea

གསོལ་ཇ། tea (H)
(**གསོལ། ask/request/wear/eat/drink** is added to words to make them honorific (H). For example: གསོལ་ཅོག་ (H) = honorific of ཅོག་ཙེ་ = table; **ཇ་**= tea)

ཇ་དམ། thermos
(**ཇ་** = tea; **དམ་(ཕི་)** vessel)

སྡོང་མོ། churn for making Tibetan tea, also spelled: མདོང་མོ་
(**སྡོང་** = trunk, as in: ཤིང་**སྡོང་** = tree)

བོད་ཇ། Tibetan tea
(**བོད་** = Tibet; **ཇ་** = tea)

ཇ་མངར་མོ། sweet tea
(**ཇ་** = tea; **མངར་མོ་** = sweet)

འཚིག་ཇ། coffee (syn: ཀོ་ཕི་)
(**འཚིག།** = burned, **ཇ་** = tea)

དཀར་ཡོལ། cup
(**དཀར་** = white, as in: **དཀར་**པང་ = white board)

འོ་མ། milk
(**འོ་** = milk, as in: **འོ་**རྩམ་ = milk powder (lit. milk *tsampa*))

ཚྭ། salt
(NOT to be confused with: ཚ་ = hot, heat)

མར། butter

ཇ་ཐང་། black tea, plain tea
(**ཇ་** = tea; **ཐང་** = plain, as in: བྱེ་**ཐང་** = sandy plain, desert)

ཇ་བསྲུབས་མ། Tibetan tea
(**ཇ་** = tea; **སྲུབ་** = to churn, to stir, to mix)

བག་ལེབ། bread
(**བག་** = dough, bread, flour; **ལེབ་ལེབ་** = flat)

ཁ་ཟས། *kabsey* (Tibetan biscuits)

	(**ཁ་** = mouth; **ཟས་** = edibles)
ཕྱུ་ར།	cheese
ཨ་མ་ལགས།	mother (H) (as in the Tibetan song: ཨ་མ་རྗེ་བཙུན་པད་མ་ *Ama Jetsün Pema*, sister of H.H. the Dalai Lama)
པཱ་ལགས།	father (H) (syn: ཨ་ཕ་)
རྨོ་རྨོ་ལགས།	grandmother (H) (syn: རྨོ་ལགས་)

(NOT to be confused with མོག་མོག that we eat!)

སྤོ་བོ་ལགས།	grandfather (H) (syn: སྤོ་ལགས་)
གཅུང་མོ།	younger sister or relative
གཅུང་པོ།	younger brother or relative
ཨ་ཅག།	older sister, also spelled: ཨ་ལྕག
ཅོ་ཅོ།	older brother, (syn: གཅེན་པོ་, ཇོ་, ཇོ་ཇོ་)
འོག་མ།	younger brother or sister (འོག = below, underneath, མ་ makes it into a person)
ཕ་མ་གཅིག་པའི་སྤུན་ཀྱག	siblings from the same parents (ཕ་མ་ = parents, གཅིག་པ་ = same, སྤུན་ཀྱག = sibling, relative)
མནའ་མ།	daughter in law
སྐྱེས་དམན།	wife, also spelled: སྐྱེ་དམན་ and སྐྱེ་སྨན་ (སྐྱེ་བ་ = to be born; དམན་པ་ = lower, lesser ☹)
ཁྱོ་ག	husband
བཟའ་ཟླ།	spouse, partner (syn: ཟླ་བོ་)
ཨ་ནེ།	paternal aunt, also spelled: ཨ་ནི་
ཨ་ཁུ།	paternal uncle
སྲུ་མོ།	maternal aunt (syn: ཨ་སྲུ་)
ཨ་ཞང་།	maternal uncle

བྱ་ཚིག	**Verbs**
སྐད་ཆ་བཤད་པ།	to chat, to talk, to have a conversation (ཐ་དད་པ།)

(སྐད་ཆ་ = conversation, chat; བཤད་པ་ = to say, talk, express)

བཀའ་མོལ་གནང་བ། — to chat, to talk, to have a conversation (H) (ཐ་དད་པ།)
(བཀའ་ (H) = speech, as in: བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
= the words [of the Buddha] and the treatises)

ཟ་བ། — to eat, also spelled: བཟའ་བ་ (future tense) (ཐ་དད་པ།)
(ཟ་ = to eat, as in: ཟ་ཁང་ = restaurant)

ཞུ་བ། — to have, to take, to say (h) (ཐ་དད་པ།)
(used in the phrase: ཁྱེད་རང་གི་མཚན་ལ་ག་རེ་**ཞུ**་གི་ཡོད། = (very polite): What is your name?)

འཐུང་བ། — to drink (ཐ་དད་པ།)

མཆོད་པ། — to eat, to drink, to wear, to offer (H) (ཐ་དད་པ།)
(མཆོད་ = to offer, as in: མཆོད་རྟེན་ = *stupa*, (lit. support for offering))

བཞེས་པ། — to take, to have (H) (ཐ་དད་པ།)
(བཞེས་ is added to words to make them honorific (H). For example: བཞེས་མོག་ (H) = མོག་མོག་ = *momos*; བཞེས་ཐུག (H) = ཐུག་པ་ = noodles or soup)

བླུག་པ། — to pour, to place into, to put into (ཐ་དད་པ་།
(As in: ཇ་བླུག་ས་ = vessel for tea)

འགྲིག་པ། — to be okay, to be fine, to be alright (ཐ་མི་དད་པ།)
(As in the very common question: ''''''ན་འགྲིག་གི་རེད་པས། = May I...? Is it okay if I...?")

བཟོ་བ། — to make, to prepare, to produce (ཐ་དད་པ།)

སྤྲོད་པ། — to give (ཐ་དད་པ།)
(སྤྲད་ = to give, as in: ངོ་སྤྲོད་ = introducing oneself (lit. giving one's face))

སེམས་ཁྲལ་བྱེད་པ། — to worry, to get worried (ཐ་དད་པ།)
(སེམས་ = mind; ཁྲལ་ = grief, sorrow (and tax!); བྱེད་པ་ = to do)

རྩེད་མོ་རྩེ་བ། — to play, to joke, to kid, to tease (ཐ་དད་པ།)
(རྩེད་ = game (noun) / to play, as in: རྐང་རྩེད་སྤོ་ལོ་ = football, ལག་རྩེད་སྤོ་ལོ་ = handball, etc.)

རྒྱན་ཚིག Adjectives

གང་ — a cup of
(གང་ = full, filled)

ཞིམ་པོ། — tasty, delicious, flavoursome
(as in: ཞིམ་ཤོས་ = most tasty, tastiest)

གཞོན་གཞོན། — young

ལོ་ཆུང་ཆུང་། — small, young (for animals and people)
(ལོ་ = year, as in: ལོ་གསར་ = New Year; ཆུང་ཆུང་ = small)

ལོ་ཆེན་པོ། old (for animals and people)
(ལོ་ = year, as in: ལོ་གསར་ = New Year; ཆེན་པོ་ = big)

དགུང་ལོ་ཆེན་པོ། old (H) (for people)
(དགུང་ makes the honorific (H); ལོ་ཆེན་པོ་ = old)

དད་པ་ཆེན་པོ། devoted, having great faith
(དད་པ་ = faith, devotion, as in: དད་པ་གསུམ་ = the three [types of] faith; ཆེན་པོ་ = big)

ཚོབ་ཚ་པོ། funny, strange, someone who likes joking
(ཚོབ་ = joke, to hide; ཚ་པོ་ = hot (here used to create adjective)

འཆམ་པོ། close, getting along well

ལེ་ལོ་ཚ་པོ། lazy
(ལེ་ལོ་ = laziness, as in: ལེ་ལོ་གསུམ་ = the three [types of] laziness; ཚ་པོ་ = same as above)

འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས། **Miscellaneous**

ག་རེ་བྱུང་ནའི་འགྲིག་གི་འདུག I am good/fine with whatever, I am easy, whatever you have works with me, etc.
(ག་རེ་ = what; བྱུང་ནའི་ = whatever comes; འགྲིག་གི་འདུག = it is ok, fine)

ད་དུང་། still, apart from X, also

མང་ཆེ་བ། most, mostly, majority
(མང་ as in: མང་པོ་ = a lot, many; ཆེ་བ་ = bigger, comes from: ཆེན་པོ་ = big, large)

དངོས་གནས། really, truly, real, for sure!
(དངོས་ = true, real; གནས་ =abiding)

ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག must, absolutely, at any cost!
(ཡིན་ = is, am; གཅིག = one; མིན་ = is/am not; གཅིག = one)

གལ་ཡོད་མ་རེད། that doesn't matter, it’s not a problem, no worries!
(syn: གལ་གནང་གི་མ་རེད། (H) གལ་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད།)
(གལ་ = anything, nothing, ཡོད་མ་རེད་ = there isn’t)

ཚིག་སྦྱོར་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་པ།

With Example Sentences

འཚམས་འདྲི། Greetings!

ཡར་ཕེབས། Please come in! (lit. come up!)

སྲུ་མོ་ལགས། **ཡར་ཕེབས།** གསོལ་ཇ་གང་མཆོད། Dear auntie, please come in, have a cup of tea!

མིང་ཚིག **Nouns**

བོད་པའི་ལུགས་སྲོལ། Tibetan tradition, Tibetan custom

མོས་**བོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་**(ཀྱི་སྐོར་ལ་)ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རེད། She knows about the Tibetan tradition well.

ཇ། tea

ང་བོད་ཇ་ལ་དགའ་པོ་ཞེ་དྲག་མེད།	I don't like Tibetan tea very much.
གསོལ་ཇ།	tea (H)
གསོལ་ཇ་འདི་སྤྲོ་པོ་ཞེ་དྲག་བྱུང་མ་སོང་།	This tea was not very nice. (H)
ཇ་དམ།	thermos
ཇ་དམ་ནང་གི་ཇ་དེ་ཚ་པོ་མི་འདུག	The tea in the thermos is not hot.
སྡོང་མོ།	churn for making Tibetan tea, also spelled: མདོང་མོ་
ང་ཇ་བཟོ་དགོས་ཡོད། ཁྱེད་རང་གི་**སྡོང་མོ་**དེ་ང་ལ་གཅིག་གཡར་རོགས་གནང་།	I have to make tea. Please lend me your churn for a minute.
བོད་ཇ།	Tibetan tea
བོད་ཇ་དེ་ཚྭ་ཁུ་རེད་བཞག	The Tibetan tea is salty.
ཇ་མངར་མོ།	sweet tea
རྒྱ་གར་གྱི་**ཇ་མངར་མོ་**དེ་ཞིམ་པོ་འདུག	The Indian sweet tea is tasty.
འཚིག་ཇ།	coffee (syn: ཀོ་ཕི་)
ངའི་གྲོགས་མོས་**འཚིག་ཇ་**མང་པོ་འཐུང་གི་ཡོད་རེད།	My female friend drinks a lot of coffee.
དཀར་ཡོལ།	cup
གཟབ་གཟབ་བྱས་(ན་)མ་གནོགས་**དཀར་ཡོལ་**ཆག་ཡོང་།	If you are not careful, the cup will break!
འོ་མ།	milk
འོ་མ་དེ་ཞི་མིས་འཐུངས་བཞག	The cat has drunk the milk.
ཚྭ།	salt
བོད་ལ་སྔོན་མ་**ཚྭ་**དཀོན་པོ་ཡོད་རེད།	In the past, salt was rare in Tibet.
མར།	butter
འབྲིའི་**མར་**དེ་ཡག་ཤོས་རེད།	The butter of the *dri* (female yak) is the best.
ཇ་ཐང་།	black tea, plain tea
ང་རྒྱ་མིའི་**ཇ་ཐང་**ལ་དགའ་པོ་ཡོད།	I like Chinese black tea.
ཇ་བསྲུབས་མ།	Tibetan tea
ང་ཞོགས་ཀས་རྟག་པར་**ཇ་བསྲུབས་མ་**འཐུང་གི་ཡོད།	I drink Tibetan tea every morning.
བག་ལེབ།	bread
བོད་པའི་**བག་ལེབ་**དེ་ཚོ་ཞིམ་པོ་འདུག	That Tibetan bread is tasty.
ཁ་ཟས།	*kabsey* (Tibetan cookies)
བོད་པའི་ལོ་གསར་ལ་**ཁ་ཟས་**མང་པོ་བཟོ་དགོས་རེད།	In the Tibetan New year, one has to make a lot of *kabsey.*
ཕྱུ་ར།	cheese
ང་**ཕྱུ་ར་**སྐམ་པོ་ཟ་སྙིང་ཞེ་དྲག་འདོད་ཀྱི་འདུག	I really want to eat some dry cheese.
ཨ་མ་ལགས།	mother (H)
བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་ལ་**ཨ་མ་ལགས་**མང་པོ་ཡོད་རེད།	In the TCV, there are a lot of mothers. (H)
པཱ་ལགས།	father (H)
ངའི་**པཱ་ལགས་**དེང་སང་དྷི་ལི་ལ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་རེད།	My father lives in Delhi these days. (H)
མོ་མོ་ལགས།	grandmother (H), (syn: མོ་ལོ་ and མོ་ལགས་)
ངའི་**མོ་ལགས་**ཉི་མ་རྟག་པར་ཞབས་སྐོར་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་རེད།	My grandmother goes every day to (do) *kora.* (H)
སྤོ་བོ་ལགས།	grandfather (H), (syn: སྤོ་ལགས་)
སྤོ་ལགས་ནང་ལ་མ་ཎི་བཏོན་བྱས་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་རེད།	(My) grandfather stays at home, reciting *manis.*
གཅུང་མོ།	younger sister or relative
ངའི་**གཅུང་མོ་**ཆུང་བ་དེ་ད་ལྟ་སློབ་གྲྭ་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད།	My smaller younger sister now goes to school.
གཅུང་པོ།	younger brother or relative
ངའི་**གཅུང་པོ་**མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ལ་ཡོད་རེད།	My younger brother is in high school.

ཨ་ཅག། older sister
ངའི་**ཨ་ཅག་**ལགས་དྲུང་ཡིག་རེད། My older sister is a secretary.
ཅོ་ཅོ། older brother (syn: གཅེན་པོ་, ཇོ་ལགས་)
ངའི་**ཅོ་ཅོ་**ང་ཚོའི་ལུང་པའི་དཔོན་པོ་རེད། My older brother is the chief of our village, area.
འོག་མ། younger brother or sister
ཁོང་གི་**འོག་མ་**སློབ་གྲྭ་ཐོན་ཚར་བ་རེད། His/her younger brother/sister has already graduated from school.
མིང་སྲིང་། ཕ་མ་གཅིག་པའི་སྤུན་ཀྱག siblings
ཁྱེད་རང་ལ་**ཕ་མ་གཅིག་པའི་སྤུན་ཀྱག་**ག་ཚོད་ཡོད། How many siblings do you have?
མནའ་མ། daughter-in-law
ང་ཚོའི་ནང་ལ་**མནའ་མ་**གཉིས་ཡོད་རེད། We have two daughters-in-law in our family.
སྐྱེས་དམན། wife
ཁོའི་**སྐྱེས་དམན་**དབྱིན་ཇི་རེད། His wife is *Inji.* (lit. English, used as a synonym to "Westerner")
ཁྱོ་ག husband
ངའི་ཨ་ཅག་གི་**ཁྱོ་ག་**རྒྱ་གར་བ་རེད། My older sister's husband is Indian.
ཟླ་བོ། spouse, partner (syn: བཟའ་ཟླ་)
ངའི་ཨ་ནེ་ལགས་ཀྱི་**བཟའ་ཟླ་**དམག་མི་རེད། My aunt's partner is a military man.
ཨ་ནེ། paternal aunt, also spelled: ཨ་ནི་
ང་ལ་**ཨ་ནེ་**གསུམ་ཡོད། I have three paternal aunts.

ཨ་ཁུ། paternal uncle
ང་ལ་ཨ་ཁུ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། I have only one paternal uncle.
སྲུ་མོ། maternal aunt (syn: ཨ་སྲུ་)
ངའི་**སྲུ་མོ་**ལགས་ཀྱིས་ཞལ་ལག་ཡག་པོ་ཞི་དྲག་བཟོ་གནང་གི་ཡོད་རེད།
My maternal aunt makes very tasty food.
ཨ་ཞང་། maternal uncle
ངའི་**ཨ་ཞང་**ལགས་ཀྱིས་ཉི་མ་རྟག་པར་མདོང་མོའི་ནང་ལ་བོད་ཇ་བཟོ་གནང་གི་ཡོད་རེད།
My maternal uncle makes every day Tibetan tea in the churn.

བྱ་ཚིག **Verbs**

སྐད་ཆ་བཤད་པ། to chat, to talk, to have a conversation (ཐ་དད་པ།)
ང་**སྐད་ཆ་**མང་པོ་**བཤད་**ཡག་ལ་དགའ་པོ་མེད། I don't like talking a lot.
བཀའ་མོལ་གནང་བ། to chat, to talk, to have a conversation (H) (ཐ་དད་པ།)
ངའི་པ་ལགས་ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་གྲོགས་པོ་མཉམ་དུ་**བཀའ་མོལ་**མང་པོ་**གནང་**གི་ཡོད་རེད།
My father talks a lot with his friend. (H)
ཟ་བ། to eat (ཐ་དད་པ།)
ང་ཚོ་དགོང་དག་ཁ་ལག་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པ་ལ་**ཟ་**གི་ཡོད།
We eat dinner at 8 o'clock.
ཞུ་བ། to have, to take, to say (h) (ཐ་དད་པ།)
ད་ང་གསོལ་ཇ་**ཞུ་**གི་མིན། ང་འགྲོ་རན་སོང་།
I won't have tea now, it is time for me to leave.
འཐུང་བ། to drink (ཐ་དད་པ།)
ང་ཉིན་ལྟར་འཚིག་ཇ་མང་པོ་**འཐུང་**གི་ཡོད།
Every day, I drink a lot of coffee.
མཆོད་པ། to eat, to drink (H) (ཐ་དད་པ།)
ཁྱེད་རང་གསོལ་ཇ་**མཆོད་**ཀྱི་ཡིན་པས།
Do you drink some tea? (H)
བཞེས་པ། to take, to have (H) (ཐ་དད་པ།)
རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་ལག་**བཞེས་**ཀྱི་འདུག་གས།

Is Rinpoche eating food? (H)

བླུག་པ། to pour, to place into, to put into (ཐ་དད་པ།)
གསོལ་ཇ་མ་**བླུག**་རོགས། ང་གསོལ་ཇ་ཞུ་གི་མིན།
Please, do not pour any tea! I won't have any tea. (H)

འགྲིག་པ། to be okay, fine, alright (ཐ་མི་དད་པ།)
ངས་ལབ་པ་དེ་**འགྲིག**་གི་འདུག་གས།
Is what I said ok?

བཟོ་བ། to make, to prepare, to produce (ཐ་དད་པ།)
ཨ་ཅག་ཆོས་འཛོམས་ལགས་ཀྱིས་**ཁ་ལག**་ཞིམ་པོ་**བཟོ**་གི་འདུག
Acha Chözom la makes delicious food.

སྤྲོད་པ། to give (ཐ་དད་པ།)
ངས་ཁྱེད་རང་གི་སྨྱུ་གུ་ཕར་**སྤྲོད**་པ་ཡིན།
I gave your pen back.

སེམས་ཁྲལ་བྱེད་པ། to worry, to get worried (ཐ་དད་པ།)
ད་**སེམས་ཁྲལ་བྱེད**་དགོས་མ་རེད།
So, there is no need to worry!

རྩེད་མོ་རྩེ་བ། to play, to joke, to kid, to tease (ཐ་དད་པ།)
རྩེད་མོ་ཞེ་དྲག་མ་**རྩེས**་ཨ།
Don't joke around (so) much!

རྒྱན་ཚིག Adjectives

གང་། a cup of (lit. full, filled)
སྐུ་མཁྱེན། ང་ལ་ཇ་**གང**་བླུག་རོགས་གནང་། Please pour me a (cup of) tea. (lit. full of)
ཞིམ་པོ། tasty, delicious, flavoursome
འཐེན་ཐུག་**ཞིམ་པོ**་ཡོད་རེད། Handmade noodle soup (*tentuk*) is tasty.
གཞོན་གཞོན། young
ང་ལོ་**གཞོན་གཞོན**་ཡིན་དུས་རྩེད་མོ་མང་པོ་བརྩེས་པ་ཡིན།
When I was young, I played a lot.
ལོ་ཆུང་ཆུང་། small, young (for animals and people)
མོའི་ཁྱོ་ག་**ལོ་ཆུང་ཆུང**་རེད་བཞག
Her husband is young.
ལོ་ཆེན་པོ། old (for animals and people)
ངའི་སྤོ་ལགས་**ལོ་ཆེན་པོ**་རེད། My grandfather is old.
དགུང་ལོ་ཆེན་པོ། old (for people) (H)
ཁྱེད་རང་གི་པ་ལགས་**དགུང་ལོ་ཆེན་པོ**་རེད་པས། Is your father old?
དད་པ་ཆེན་པོ། devoted, having great faith
བོད་པ་ཚོ་ཆོས་ལ་**དད་པ་ཆེན་པོ**་ཡོད་རེད། Tibetans have great faith in the Dharma.
ཚོབ་ཚ་པོ། funny, someone who likes joking
བཀྲ་ཤིས་མི་**ཚོབ་ཚ་པོ**་ཞེ་པོ་ཅིག་ཡོད་རེད། Tashi is a funny guy.
འཆམ་པོ། close, getting along well
ང་དང་ང་རང་གི་ཨ་ཅག་ང་གཉིས་**འཆམ་པོ**་ཞེ་དྲག་ཡོད།
The two, my older sister and myself, are very close.
ལེ་ལོ་ཚ་པོ། lazy
ང་མི་**ལེ་ལོ་ཚ་པོ**་ཡིན། I am a lazy person.

འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས། Miscellaneous

ག་རེ་བྱུང་ནའི་འགྲིག་གི་རེད། I am fine with whatever, I am easy, whatever you have works with me, etc.

གསོལ་ཇ་ག་རེ་མཆོད་ག **ག་རེ་བྱུང་ནའི་འགྲིག་གི་རེད།**
Which tea are you going to have? – I'm easy.

ད་དུང་། — still, also, apart from X

ཁྱེད་རང་**ད་དུང་**གཉིད་སད་མེད་པས། — Have you still not woken up?

མང་ཆེ་བ། — most, mostly, majority

བོད་པ་**མང་ཆེ་བ**ནང་པ་རེད།
Most Tibetans are Buddhist.

དངོས་གནས། — really, truly

ཁོང་**དངོས་གནས་ཚོས་ལ་**དད་པ་ཆེན་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་རེད།
She/he is really extremely devoted.

ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག — Must! Really! Absolutely! At any cost!

ཁྱེད་རང་**ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་**ངའི་ཆང་ས་ལ་ཕེབས་དགོས་རེད།
You *absolutely* have to come to my wedding!!!

གལ་ཡོད་མ་རེད། — It doesn't matter, It's not a problem, No worries!

སྨྱུ་གུ་དེ་ཆག་ནའི་གལ་ཡོད་མ་རེད།
It does not matter if the pen breaks.

ཉེར་མཁོའི་ཚིག་གྲུབ། Phrasebook

གསོལ་ཇ་(གང་)མཆོད།	ལགས་མེད། ཐུགས་ཆེ་གནང་། ཞུ་གི་མིན།
Please have a cup of tea! (H)	No, thank you very much. I won't have any. (h)
གསོལ་ཇ་(གང་)བཞེས།	ལགས་མེད། ཐུགས་ཆེ་གནང་། ད་ལྟ་རང་འཐུངས་ཚར་ཡིན།
Please have a cup of tea! (H)	No, thanks. I just had one.
ཇ་(གང་)འཐུང་།	ལགས་མིན། ཐུགས་ཆེ་གནང་། ང་ཇ་འཐུང་གི་མིན། or: ང་ཇ་འཐུང་གི་མེད།
Have some tea!	No, thanks. I won't have any. / I don't drink tea.
ངས་གསོལ་ཇ་(གང་)ཞུ་དགོས།	ལགས་མིན། ཐུགས་ཆེ་གནང་། ང་ལ་ཇ་མང་པོ་མ་བླུག་རོགས་གནང་།
I'll pour you a cupful. (H)	No, thank you. Don't pour me so much tea!
ཁྱེད་རང་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གསོལ་ཇ་གང་མཆོད་དགོས་རེད།	ལགས་མིན། དངོས་གནས་མིན། ཐུགས་ཆེ་གནང་།
You absolutely have to drink one!	No, really! Thank you!
ཁྱེད་རང་ཇ་གང་མ་འཐུངས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ད།	ད་ངས་ཇ་འཐུང་ཐུབ་ས་མ་རེད།
It is not okay if you do not drink one!	Now I probably won't be able to drink tea.
ལགས་སོ། ད་བྱས་ན་ང་ཇ་གང་འཐུང་གི་ཡིན།	
Okay, then I'll have a cup of tea.	
དགོངས་དག ཇ་ཐང་ཡོད་པས། ང་འོ་མ་ཁྱོན་ནས་འཐུང་གི་མེད།	
I'm sorry, do you have black tea? I do not drink milk at all.	
གསོལ་ཇ་བོད་ཇ་མཆོད་ག མངར་མོ་མཆོད་ག	ག་རེ་བྱུང་ནའི་འགྲིག་གི་རེད།
Would you like Tibetan or sweet tea? (H)	Anything is fine with me.

གསོལ་ཇ་མཆོད་རོགས་གནང་།
Please have some tea! (H)

ལགས་མིན་། ཐུགས་ཆེ་གནང་།
ཇ་མང་པོ་འཐུངས་ན་ཨ་མཆོག་སྐམ་གྱི་རེད་ད།
Thank you, no!

If one drinks a lot of tea one will get dry ears! ☺

ཚིག་གྲོགས། Auxiliaries
Introduction

Another peculiarity of the Tibetan language is the large number of auxiliaries. These syllables have the ability to express all different times and modes of verbs. A thorough knowledge of them is therefore relevant - as well as the biggest headache for some students.
At the same time, it is precisely *because* of the systematic and logical nature of their auxiliaries that learning the three tenses in Tibetan is much easier than in English. Apart from a very small handful, there are no exceptions in Tibetan.

Auxiliaries and "to be" & "to have"

The good news is that most of these auxiliaries you already know! Most of them are simply the various forms of the verbs *to have* and *to be*, added to a འབྲེལ་སྒྲ་(connective particle) or a པ་ in past tense.
Here is a selection of these auxiliaries so that you see their beautiful system and logic yourself!
For the moment, the examples are only there to illustrate the point – not that you are expected to already know them all! We will go over them slowly, one by one, in the following 3 lessons.

To Have / To Be	**Auxiliary**	**Example**
To Be	**Past Simple**	**Past Simple**
ཡིན། མིན། (བདག) རེད། མ་རེད། (གཞན།)	པ་ཡིན། (བདག) པ་རེད། (གཞན།)	ང་སྐོར་ར་ལ་ཕྱིན་**པ་ཡིན།** I went to the *kora.* ཁོང་ཚོ་བོད་ལ་ཐེབས་**པ་རེད།** They went to Tibet.
To Have	**Present Perfect**	**Present Perfect**
ཡོད། མེད། (བདག) ཡོད་རེད། ཡོད་མ་རེད། (གཞན།) འདུག མི་འདུག (གཞན།)	ཡོད། མེད། (བདག) ཡོད་རེད། ཡོད་མ་རེད། (གཞན།) འདུག མི་འདུག (གཞན།)	ངས་ཇ་བཟོས་**ཡོད།** མཆོད་དང་། I have made tea. Please have some! (H) ཁོང་ཚོ་ད་ལྟ་སླེབས་**ཡོད་མ་རེད།** They have not arrived (by) now. པར་ཡག་པོ་བརྒྱབ་**འདུག** The picture has been well taken.
To Have	**Present Tense**	**Present Tense**
ཡོད། མེད། (བདག) ཡོད་རེད། ཡོད་མ་རེད། (གཞན།) འདུག མི་འདུག (གཞན།)	གི་ཡོད། གི་མེད། (བདག) གི་ཡོད་རེད། གི་ཡོད་མ་རེད། (གཞན།) གི་འདུག གི་མི་འདུག (གཞན།)	ཁྱེད་རང་ཤ་ཟ་**གི་ཡོད་པས།** Do you eat meat? བཀྲ་ཤིས་ཇ་འཐུང་**གི་ཡོད་མ་རེད།** Tashi does not drink tea. ཁོང་བོད་སྐད་སྦྱོང་**གི་འདུག** (S)he learns Tibetan language.
To Be	**Future Tense**	**Future Tense**

ཡིན། མིན། (བདག) རེད། མ་རེད། (གཞན།)	གི་ཡིན། གི་མིན། (བདག) གི་རེད། གི་མ་རེད། (གཞན།)	ང་ཇ་འཐུང་**གི་ཡིན།** I will drink tea. ཁོང་ཚོ་བག་ལེབ་བཟའ་**གི་མ་རེད།** They will not eat bread.

And Only the Auxiliaries

	བདག **Self**	གཞན། **Other**
Past Simple	པ་ཡིན་(པས)། མེད་(པས)།	པ་རེད་(པས)། སོང་(ངས)། མ་སོང་(ངས)།
Present Perfect	ཡོད་(པས)། མེད་(པས)།	ཡོད་རེད། ཡོད་མ་རེད། ཡོད་(མ་)རེད་པས། འདུག མི་འདུག (མི་)འདུག་གས།
Present	གི་ཡོད། གི་མེད། གི་ཡོད་པས། གི་མེད་པས།	གི་ཡོད་རེད། གི་ཡོད་མ་རེད། གི་ཡོད་(མ་)རེད་པས། གི་འདུག གི་མི་འདུག གི་(མི་)འདུག་གས།
Future	གི་ཡིན། གི་མིན། གི་ཡིན་པས། གི་མིན་པས།	གི་རེད། གི་མ་རེད། གི་(མ་)རེད་པས།

This table is your life-saver! ☺ If you fully understand and memorize this chart, you are all set – nothing more is needed to be able to use the verbs in the three times!

No need to memorize the chart right away. As you go along the next few lessons, naturally you will come to understand these auxiliaries.

The Notions of Direct-Inferential Evidence and བདག་གཞན།

And the even better news is that the notions carried by ཡིན་, རེད་, འདུག, etc. remain exactly the same as taught in previous lessons - even when they are being used as an auxiliary.
So, direct versus inferential knowledge remains the same – just that instead of ཡོད་རེད། & འདུག, for example in present tense it will be ཟ་གི་ཡོད་རེད། and ཟ་གི་འདུག = (Somebody) eats.
The notion of བདག་གཞན་ remains the same, in the sense that actions completed by oneself are expressed using auxiliaries related to བདག and vice versa.
And the whole logic becomes even more beautiful and complete when we start talking about actions which happen to us rather than us performing them. Guess what?! Then you will use the auxiliaries pertaining to གཞན་ to express that absence of intention.
But one step at the time…

Function and Parts of an Auxiliary
First you need to be completely clear about what an auxiliary is:

For example:

བཀྲ་ཤིས་	ལ་	ཁྱི་གཅིག་	**འདུག**
Tashi	to/at	a dog	is/has.

Tashi has a dog.

In this sentence, འདུག is the main/full (i.e. the only) verb[1] and it expresses the direct experience of the speaker.

Whereas in the sentence below, there is a ཀྱི་འདུག, which is the auxiliary for present tense.

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་	ཁྱི་	ལ་	ཤ་	སྤྲོད་	ཀྱི་འདུག
by Tashi	dog	to	meat	give	(present tense auxiliary)

Tashi gives meat to the dog.

In this sentence སྤྲོད་ (*to give*) is the main/full verb and ཀྱི་འདུག is the auxiliary (consisting of the connective particle, འབྲེལ་སྒྲ་ - **ཀྱི་** + verb "to be" འདུག). Its function, like that of འདུག, is to express the direct knowledge of the speaker.
As the table above illustrates, the present and future auxiliaries consist of a འབྲེལ་སྒྲ་ and "to have" and "to be" respectively. It is up to you whether you'd like to think of them in these two aspects or perceive them rather as a whole/unity.
Likewise:

ང་	ལ་	དེབ་ཡག་པོ་གཅིག་	ཡོད།
I	by	a good book	have/is

I have a good book.

This sentence does not have a verb, so ཡོད་ is not an auxiliary.
However, the same ཡོད་ *is* an auxiliary (of present perfect tense) when added to a full verb:

ངས་	དེབ་ཡག་པོ་གཅིག་	ཉོས་	**ཡོད།**
I	a good book	bought	have

I have bought a good book.

(No worries about the ངས་ at this point, this will make sense to you at the end of this lesson!)

Full Verbs
In the spoken language, unlike in literary Tibetan, the full/main verb itself (mostly)[2] has only two forms – past tense and present/future tense.

---

[1] Remember that from the Tibetan perspective "to have" is not a verb བྱ་ཚིག་ but for an English convention, we call it one here.

[2]There is a very small number of verbs which have a different form for the imperative. See Lesson 9. And an even smaller number where present and future are different too – like the ones illustrated here

For example:

To write = བྲིས་(past) འབྲི་(present) བྲི་(future)
To eat = བཟས་(past) ཟ་(present) བཟའ་(future)
To drink = འཐུངས་(past) འཐུང་(present) བཏུང་(future)

More than half of all verbs use the same form for all three tenses:

To see = མཐོང་ (past) མཐོང་ (present/future)

A Very Important Side Note – For Later Reference

You also need to be aware that there is often a slight discrepancy between what the rule dictates and what people actually say.

For example:

to send = **བཏང་** (past) གཏོང་ (present) བཏང་(future)
to go = ཕྱིན་ (past) **འགྲོ་** (present/future)
to make = **བརྒྱབ་** (past) རྒྱག་ (present) བརྒྱབ་ (future)
to stay, live = བསྡད་ (past) **སྡོད་** (present) བསྡད་ (future)
to give = སྤྲད་ (past) སྤྲོད་པ་ (present/future)
to learn = སྦྱངས་ (past) སྦྱོང་བ་ (present) སྦྱང་ (future)

People very commonly use གཏང་, བརྒྱབ་, བསྡད་, སྤྲད་ and སྦྱང་ for the present/future tense and འགྲོ་ for the past tense.

And for reasons of accuracy it needs to be mentioned here also that in *literary* Tibetan, the present and future form of the verb are not always the same.

For example: "to write" འབྲི་བ་ is present, བྲི་བ་ is future,
"to learn" སྦྱོང་བ་ is present, སྦྱང་བ་ is future,
"to send" གཏོང་བ་ is present, གཏང་བ་ is future.

So, as mentioned above, when we say "tang" for present tense – which people commonly do – it could actually be seen as its བཏང་ or its future གཏང་.

For a beginner student, it is fine if you think of present and future being the same – but be aware that in terms of literary Tibetan, this is not true.

Further Examples to Illustrate the Use of Auxiliaries in the Three Times

With ང་, in most cases ཡིན། is used. The full verb འགྲོ་ is the same for both present and future:

ང་ སློབ་གྲྭ་ལ་ **འགྲོ་** གི་ཡིན།
I to school go (full verb) (future auxiliary, positive)
I will go to school.

བཀྲ་ཤིས་ སློབ་གྲྭ་ལ་ ཕྱིན་ པ་རེད།
Tashi to school to go (full verb, past) (past auxiliary)
Tashi went to school.

Tashi, who is གཞན་, requires a པ་རེད། ཕྱིན་ is the past form of the verb འགྲོ་བ་

ཁྱེད་རང་ སློབ་གྲྭ་ལ་ **འགྲོ་** གི་ཡོད་པས།
you to school to go (full verb) (pres aux. with question particle)

Do you go to school?/Are you going to school?

Remember from lesson 4 that verbs pertaining to བདག are used when your question is about ཁྱེད་རང་།.

Different Types of Verbs

Volitional and Non-Volitional Verbs བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་དང་བྱེད་མེད་ལས་ཚིག

Volition

Another interesting peculiarity of the Tibetan language is that, when speaking about oneself, one *always* distinguishes between performing the action of a verb intentionally or accidentally. Thus all verbs may be divided into volitional (vol.) and non-volitional (non-vol.).

However, sometimes we do things accidentally which we usually do with intention. (For example, drinking somebody else's tea by mistake). So, rather than dividing them into two fixed categories, just be aware in every sentence whether you did the action on purpose or by accident/without intention.

Related to an Agent

The volitional ones are called: བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག which is short of: བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལས་ཚིག (action which is connected, related to an agent (who has volition)). And likewise, non-volitional ones are called: བྱེད་མེད་ལས་ཚིག, which is short for: བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ལས་ཚིག (action which is unrelated to the agent). Note that here the word ལས་ཚིག replaces བྱ་ཚིག verb. ལས་ means "*karma*" or action.

Resultative Verbs

According to some native speakers, students are advised to perceive the བྱེད་མེད་ལས་ཚིག as always being the *result* of a related བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག.

Their explanations are very sound and it is a pleasant mental exercise to imagine what the related བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག of each བྱེད་མེད་ལས་ཚིག might be.

Examples of Results

So, for example, མཐོང་བ་ (to see), is the result of ལྟ་བ་(to look at); གོ་བ་(to hear) is the result of ཉན་པ་(to listen to); ཤེས་པ་(to know) results from སྦྱོང་བ་(to learn). Furthermore, འཁོར་བ་(to spin on its own) only becomes possible if there was somebody who did the སྐོར་བ་ (to spin actively).

Auxiliaries

It needs a bit of "getting used to" that as soon as we start a sentence about ourselves, we need to be aware of this issue of volition (and thus choose the correct auxiliary) – but is a good training of mindfulness.

Following the logic of the auxiliaries introduced earlier, it is needless to say that བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག will be formed with the auxiliaries pertaining to བདག. And the བྱེད་མེད་ལས་ཚིག - which are happening to oneself, which are a result and dependent on external conditions - therefore use the auxiliaries pertaining to གཞན་.

For example, when saying: "I'm drinking a cup of tea," one uses the volitional auxiliary, གི་ཡོད།.

ང་	ཇ་	གང་	འཐུང་	གི་ཡོད།
I	tea	full	drink	(present, vol.)

I'm drinking a cup of tea.

When saying, "I see a cat," one uses the non-volitional auxiliary གི་འདུག, since the seeing happens without effort or intention.

ངས་	ཞི་མི་	གཅིག་	མཐོང་	གི་འདུག
I + བྱེད་སྒྲ་	cat	a	see	(present, non-vol.)

I see a cat.

བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་དང་། བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ།

All Tibetan verbs may be classified within two categories, namely བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ and བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་. It is a common mistake to equate these with transitive and intransitive verbs in English. Although in most cases བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ verbs are transitive and བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་ verbs are intransitive, the concepts behind the classifications differ.
In English, the definition of a transitive verb is that it has a direct (accusative) object.
In Tibetan, a verb is བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ (lit. separate) when the agent - who is endowed with volition - and the action are separate from each other.
For example: ཟ་བ་, the verb "to eat", is བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ because the agent and the object being eaten are two different entities. In the case of this verb, the definitions overlap because in English, likewise, the verb "to eat" is transitive:

English: I eat an apple

"*I*" is the subject; "apple" is the direct (accusative) object.

Tibetan: ང་ཀུ་ཤུ་ཟ་གི་ཡོད།

ང་ is the agent (བྱེད་པ་པོ་); ཀུ་ཤུ་ is the object (ཡུལ་)

However, since there are a few interesting cases where the two definitions do not overlap, it is important to become familiar with the Tibetan concept of བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ and བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་. Understanding this is crucial to choosing the correct auxiliary.

The verb "to get, obtain, receive" in English is transitive. However, its Tibetan translation རག་པ་ is བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་and the sentence structure and auxiliary are therefore different. According to the Tibetan understanding, the action of *getting* happens ***to*** the person and is therefore not separate. The verb "to get" is therefore བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་.

For example:

ང་	**ལ་**	ལས་ཀ་	རག་	གི་འདུག
me	to	work	get	(pres. auxiliary)

I get work.

This nuance is clearly indicated by the usage of the particle ལ་. This particular particle shows that the action of "getting" **happens to me.** The "I" is the recipient of the action, or the place upon which the action happens.
Another case where the classifications differ between English and Tibetan is with verbs such as ཤེས་པ་ "to know," མཐོང་བ་ "to see," and གོ་བ་ "to hear." In English these are transitive verbs, but according to the Tibetan definition they are ཐ་མི་དད་པ།.
As explained above, this is the case because from the Tibetan perspective, there is no agent endowed with volition involved. The "knowing," "seeing" and "hearing" are the result of "watching," "listening" and "studying" respectively.

For example:

ངས་	ཞི་མི་དེ་	མཐོང་	གི་འདུག
by me	the cat	is	seen.

I see the cat.

བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་དང་།　　བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག	བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་དང་། བྱེད་མེད་ལས་ཚིག
བོད་སྐད་སྦྱོང་བ་ = to study Tibetan ངས་བོད་སྐད་སྦྱངས་པ་ཡིན། I studied Tibetan. པར་རྒྱག་པ་ = to take a picture ཁྱེད་རང་པར་རྒྱག་གི་ཡོད་པས། Do you (usually) take pictures? ཞབས་བྲོ་འཁྲབ་པ་ = to dance ལོ་གསར་ལ་ཁོང་ཚོ་ཞབས་བྲོ་མང་པོ་འཁྲབ་ཀྱི་རེད། On the Tibetan New Year they will dance a lot. འཐེན་ཐུག་འཐུང་བ་ = to have *thenthuk* འཐེན་ཐུག་མང་པོ་མ་འཐུང་ཨ། Do not have a lot of *thenthuk!*	

བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་དང་། བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག	བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་དང་། བྱེད་མེད་ལས་ཚིག
འགྲོ་བ་ = to go ཁོང་ཚོ་ཨ་མདོ་ལ་ཕྱིན་སོང་། They went to Amdo.	གྲོད་ཁོག་ན་བ་ = to have a stomach ache ཁ་སང་ང་གྲོད་ཁོག་ན་སོང་། Yesterday, I had a stomach ache.
བསྡད་པ་ = to stay, live, sit ཁྱེད་རང་དེང་སང་ག་པར་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། Where do you live these days?	དྲན་པ་བརྗེད་པ་ = to forget ཁྱེད་རང་ཚིག་གསར་པ་དེ་ཚོ་ལམ་སང་དྲན་པ་རྗེད་འགྲོ་གི་འདུག་གས། Do you immediately forget the vocabulary?
ལང་བ་ = to get up ང་སང་ཉིན་སྔ་པོ་ལང་གི་ཡིན། I'll get up early tomorrow.	གཉིད་ཤོར་བ་ = to fall asleep ཆུ་ཚོད་གཅིག་གི་རྗེས་ལ་ཁོང་ཚོ་གཉིད་ཤོར་ས་རེད། After one hour, they will probably fall asleep.
ཉལ་བ་ = to lay down, to sleep ཁྱོད་རང་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་རེད། བྱས་ཚང་སྔ་པོ་ཉོལ། You are a small kid. So, (go to) sleep early!	རིལ་བ་ = to fall (down) དེ་རིང་ང་ལམ་ཀ་ལ་རིལ་སོང་། Today, I fell down on the street.

So, there are five conclusions we can draw from the above table which are good to remember:

a) All བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ verbs are volitional.
b) But: Not all volitional verbs are བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་.
c) Among the བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་verbs, we have both volitional and non-volitional verbs.
d) There is only a handful of བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་verbs which are volitional.
e) Most བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་are non-volitional.

For Grammar Geeks and to Get the Full Picture…

The Five-Fold Categorization of བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་ Verbs

As mentioned earlier, most བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་ verbs are བྱེད་མེད་ལས་ཚིག (non-volitional). The Tibetan grammar presents the following five-fold division of the བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་verbs:

1. **Verbs of motion**, such as: འགྲོ་བ་ (to go), འཕུར་བ་ (to fly), བཞུགས་པ་ (to stay, sit, live (H)), ཉལ་བ་ (to lay down, sleep), etc. are བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་.
   However, caution is required here because not all verbs of motion are བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་!
   For example: རི་འཛོག་པ་ (to climb a mountain, hike), ཞབས་བྲོ་འཁྲབ་པ་ (to dance) and ལུས་རྩལ་རྩེ་བ་ (to do physical exercise, sports), are classified as བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ even though they involve a lot of movement. After thorough investigation and interrogation of native speakers, I reached the conclusion that this is because they are compounded verbs, which therefore can be separated (བྱ་བྱེད་ཐ་དད་) into the noun and the verb. For example, the adverb མང་པོ་ is always placed in between. ངས་ཞབས་བྲོ་མང་པོ་ཞེ་དྲག་འཁྲབས་པ་ཡིན། = I danced a whole lot.

2. Resultative Verbs, such as འཁོར་བ་ (to spin), འཁོལ་བ་ (to boil, to be boiled) and འཆད་པ་ (to break, to be cut off) are བྱེད་མེད་ལས་ཚིག.

What does not become completely clear from the English translation is that these verbs are results of an agent doing an action. At the moment of using *them*, the བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་actions of སྐོར་བ་ (to actively spin), སྐོལ་བ་ (to actively boil) and གཅོད་པ་ (to actively break or cut) are no longer taking place.

3. Fruition verbs, such as ཤེས་པ་ (to know), ཐུབ་པ་ (to be able to) and ཐོན་པ་ (to pass an exam) are also བྱེད་མེད་ལས་ཚིག. As the name tells, they are the fruition of a process of training – and at this stage, no more volition is involved.
4. Verbs of sensing, such as མཐོང་བ་ (to see), གོ་བ་(to hear) and ན་བ་(to be sick, to hurt) are བྱེད་མེད་ལས་ཚིག། because there is no control over them.
5. Natural verbs, such as ཤི་བ་ (to die) and སྐྱེ་བ་ (to be born, to arise) are བྱེད་མེད་ལས་ཚིག། because they happen naturally.

བྱེད་སྒྲ་ The Agentive Particle

The ལ་དོན་and the འབྲེལ་སྒྲ་ particles are not too foreign to our ears because they have an equivalent in English. Conversely, the agentive particle བྱེད་སྒྲ་, does not have an English equivalent and is therefore a bit harder to get used to. The agentive particle བྱེད་སྒྲ་ is used in Tibetan in order to mark the doer and/or the instrument of an action.

The Various Spellings of the བྱེད་སྒྲ་ Particles:

The བྱེད་སྒྲ་consists of a འབྲེལ་སྒྲ་ with a ས་added. It undergoes the same rules of joining to the preceding word as the འབྲེལ་སྒྲ་. It is therefore also a ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན། dependent particle.

Spelling rules:

རྗེས་འཇུག (suffix)				ཕྱད། (particle)	
ག་	ང་				**གིས་**
ད་	བ་	ས་			**གྱིས་**
ན་	མ་	ར་	ལ་		**གྲིས་**
འ་ or no suffix				**ས་**	**ཡིས་**

Usage with བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ and བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་ Verbs

Usage Rules:

Whilst in literary Tibetan, the བྱེད་སྒྲ་ is used in all three times (past, present and future), the rule for colloquial usage is the following:

1) In the past tense, the བྱེད་སྒྲ་ should/must be used with བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ verbs.
2) When it is used in the present/future tense or with བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་ verbs in the past, the བྱེད་སྒྲ་ emphasizes the doer.

For example:

Past Tense: ཐ་དད་པ་ Verb:

ངས་	ཁ་ལག་	བཟས་	པ་ཡིན།
I + བྱེད་སྒྲ་	food	ate	(past auxiliary, Lesson 6)

I ate the food.

It would be grammatically incorrect to omit the བྱེད་སྒྲ་ here. However, in spoken Tibetan some people do omit it anyway.

Future Tense, with Special Emphasis: ཐ་མི་དད་པ་ Verb:

རྒྱ་གར་	ལ་	**ངས་**	འགྲོ་	གི་ཡིན།
India	to	I + བྱེད་སྒྲ་ go		(future auxiliary, Lesson 8)

I (not somebody else) will go to India.

Or:

ངས་	རྒྱ་གར་	ལ་	འགྲོ་	གི་ཡིན།
I + བྱེད་སྒྲ་	India	to	go	(future auxiliary, Lesson 8)

I (not somebody else) will go to India.

Present Tense, with Special Emphasis: ཐ་དད་པ་ Verb:

བསྟན་པ་ལགས་ཀྱིས་	ཤ་	ཟ་	གི་ཡོད་མ་རེད།
Tenpa la + བྱེད་སྒྲ་	meat	eat	(present aux., Lesson 7)

Tenpa la does not eat meat.

Or: As for *Tenpa la,* he does not eat meat.

Additional Subtlety:

The Concept of འཁྲུལ་གཞི་ Basis of Confusion

As explained above, the function of the བྱེད་སྒྲ་ is to mark the agent of an action. *In addition* to the two rules given above, the བྱེད་སྒྲ་ must be applied in a case of འཁྲུལ་གཞི་– basis of confusion – meaning any sentence with potential confusion as to who is the agent and who is the object.

For example:

བློ་བཟང་	གསོད་	ཀྱི་རེད།
Lobsang	kill	(future auxiliary)

Since there is no བྱེད་སྒྲ་, Lobsang could be either the agent of the verb or its object.

Here, therefore, there are two possible translations:

(Somebody) will kill Lobsang.

Lobsang will kill (something).

This is a འཁྲུལ་གཞི་, a basis of confusion.

Therefore, in order to avoid confusion, even though the sentence is in the future tense, you need to add the བྱེད་སྒྲ་:

བློ་བཟང་	གིས་	གསོད་	ཀྱི་རེད།
Lobsang	བྱེད་སྒྲ་	kill	(future auxiliary)

Lobsang will kill (something).

Another classic case of འཁྲུལ་གཞི་ is the following:

ང་	ཁྱེད་རང་	མཐོང་	སོང་།
I	you	see/s	past auxiliary

In this sentence it is not clear who sees whom.

Although the sentence structure might suggest that "I" is the one who sees and "you" is the object being seen, there is no guarantee that this is the meaning.

In Tibetan, therefore, it is indispensable to mark the agent with a བྱེད་སྒྲ་:

ངས་	ཁྱེད་རང་	མཐོང་	སོང་།
I + བྱེད་སྒྲ་	you	see/saw	(past auxiliary)

I saw you.

A common mistake among Westerners is to **think** that མཐོང་བ་ needs a བྱེད་སྒྲ་ because it is a བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ verb (since the verb *to see* is transitive in English.)

However, this is not the case. The verb མཐོང་བ་ is བྱ་བྱེད་**ཐ་མི་དད་པ་** and the བྱེད་སྒྲ་ is needed in order to clarify who is the agent and who is the object.

The Main and Subsidiary Agents བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་དང་བྱེད་པ་པོ་ཕལ་བ།

Another peculiarity of Tibetan is that the བྱེད་སྒྲ་ is also sometimes used to mark the **instrument** or **means** by which the action of the verb is done. In such a sentence, there are two agents – the main agent བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་ and the subsidiary

agent བྱེད་པ་པོ་ཕལ་བ།.
For example:

བློ་བཟང་	**གིས་**	འབྲས་	ལག་**པས་**	བཟས་	སོང་།
Lobsang	+ བྱེད་སྒྲ་	rice	hand + བྱེད་སྒྲ་	ate	past auxiliary

Lobsang ate the rice with (his) hands.

Here, the first བྱེད་སྒྲ་, namely གིས་, marks the main agent of the action - Lobsang.
The second བྱེད་སྒྲ་, namely ས་ added to the word ལག་པ་, indicates the subsidiary agent, the instrument of the action - his hands.

As illustrated by earlier examples, most sentences only have a main agent བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ།.
As shown by the most recent example, however, some sentences have both agent and instrument, བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་ and ཕལ་བ།
The following example has only a བྱེད་པ་པོ་ཕལ་བ་, a subsidiary agent (the instrument of the action):

རི་མོ་	སྨྱུ་གུས་	འབྲི་	གི་	འདུག་
picture	by pen	draw	(present auxiliary, Lesson 8)	

(Somebody) is drawing a picture with a pen.

Although there is only one བྱེད་སྒྲ་ in this sentence, this does not necessarily mean that it is the བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་, the main agent. By definition, the བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་ needs to be endowed with volition. This is clearly not the case here, as a pen does not have volition and must therefore be the instrument – the བྱེད་པ་པོ་ཕལ་བ།.

Test Yourself at the End of the Lesson:

Am I able to keep a casual conversation describing my larger family including their likes, faith, studies, home, birthplace, etc. while playing the cultural "tea-game"?

Am I able to explain the Tibetan notions about volition, ཟ་དད་པ་ & ཟ་མི་དད་པ་ and agentive particle, etc. and their impact on conjugation to a new-comer to Tibetan language?